

Policy för Ragunda kommuns krisberedskap för mandatperioden 2020–2022

Antagen av kommunfullmäktige den 2020-04-23

Dokumenttyp: Policy
Diarienummer: KS 2020/285
Giltighetstid: Tills 2022-12-31
Dokumentansvarig: Säkerhetsamordnare

Policy för Ragunda kommuns krisberedskap för mandatperioden 2020–2022

Inledning

Detta dokument synliggör hur kommunen kommer angripa arbetet med krisberedskap under pågående mandatperiod. Det innefattar de mål kommunen har, prioriteringar och vilka åtgärder som ska utföras för att uppnå dessa. Syftet är att fullgöra de åtaganden som är framtagna i *Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap (MSB & SKR 2019–2022)* och uppfylla kraven utifrån: *Lag (2006:554) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)*, *Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)* samt *kommunallag (2017:725)*

Inledningsvis ger dokumentet en övergripande bild om vilken styrning och inriktning av krisberedskapen kommunen antar. Därefter redovisas hur kommunen ska fullgöra de uppgifter som åligger densamma enligt LEH (och delvis FEH och kommunallag). Detta göres genom att lyfta fram vad lagtext (blå textruta) och överenskommelse mellan SKL och MSB (grön textruta) säger, för att sedan beskriva hur kommunen ska leva upp till dessa och vilka åtgärder som vidtas utifrån respektive område. De områden som berörs är:

- Risk- och sårbarhetsanalys
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering
- Användning av ersättning

Innehåll

Inledning.....	1
Styrning och inriktning av krisberedskapen i Ragunda kommun.....	3
Risk- och sårbarhetsanalys	4
Mål för kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys	4
Åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	4
Planering.....	6
Mål för kommunens arbete med krisledning och krisberedskapsplanering.....	6
Åtgärder inom krisledning och krisberedskapsplanering.....	6
Geografiskt områdesansvar	8
Mål för kommunens geografiska områdesansvar.....	8
Åtgärder inom geografiskt områdesansvar	8
Utbildning och övning.....	9
Mål för kommunens arbete med utbildning och övning	9
Åtgärder inom utbildning och övning	9
Rapportering	10
Mål för hur kommunen ska rapportera	10
Åtgärder inom rapportering	10

Styrning och inriktning av krisberedskapen i Ragunda kommun

Risk- och krishanteringsarbete är en levande process som bör etableras i, och genomsyra, samtliga delar av kommunens organisation. Arbetet genererar inte enbart minimering av risker och förbättring av krishanteringen, utan ett kontinuerligt utfört risk- och krishanteringsarbete bidrar även med en högre kvalité för medborgare/kunder och mer välmående verksamheter. Genom att fokusera på kontinuitetshantering ska Ragunda kommun öka sin robusthet och på så vis ha en större förmåga att hantera de påfrestningar organisationen ställs inför.

Risk- och sårbarhetsanalys

- Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (2 kap. 1 § LEH).

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.

- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.

- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Mål för kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys

Att ha en robust kommun som oavsett händelse, risk eller kris, kan fortsätta bedriva sina samhällsviktiga verksamheter är de mål som Ragunda kommun strävar efter. Genom att regelbundet utföra risk- och sårbarhetsanalyser synliggörs både yttre och inre omständigheter som påverkar kommunens förmåga att upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter och sin roll. Man har på senare tid skiftat fokus från att enbart identifiera specifika risker, och åtgärder för att minimera dessa, till att titta mer på kritiska resurser som respektive verksamheter är beroende av oavsett risk/kris. Det påbörjade arbete med kontinuitetshantering ska spridas i samtliga verksamheter inom kommunen och förvaltningscheferna får därav en mer central roll i risk- och sårbarhetsanalyserna.

Åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys

- Risk- och sårbarhetsanalyserna ska inrikta sig på kontinuitetshantering för att öka robustheten. Robustheten prövas teoretiskt i dessa analyser för att uppmärksamma kritiska delar som behöver åtgärdas/hanteras.
- Etablera arbetet med förvaltnings- och bolagsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser. **Respektive förvaltningschef ansvarar för att detta utförs och/eller revideras kontinuerligt. Senast i december under mandatperiodens tredje år ska förvaltnings- och bolagsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser vara klar.** Detta ska vara till stöd för den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen och en fortsättning av den påbörjade kontinuitetsplanering.
- Säkerhetssamordnare ska vara behjälplig till de förvaltningar och verksamheter som behöver stöd i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna.
- Förvaltningscheferna ska tillsammans med säkerhetssamordnare ansvara för, och vara delaktig i, arbetet med den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen. Övriga funktioner kan vid behov medverka. Arbetet med analysen ska vara **klart i augusti under mandatperiodens första år**, för att sedan antas av kommunstyrelse.

- Uppföljning av åtgärderna som framkommit i risk- och sårbarhetsanalyserna skall göras årligen av säkerhetssamordnare tillsammans med förvaltningscheferna ***senast i januari månad***.
- Genom samarbete med övriga aktörer inom regionen skall man fortsätta utbyta erfarenheter, i redan etablerade kanaler, som kan bidra till utvecklandet av det egna arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna.

Planering

- Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser (2 kap. 1 § LEH).
- Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer (6 kap. 44 § kommunallag).
- Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommundirektören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommundirektörens övriga uppgifter (7 kap. 2 § kommunallag).

- Kommunen ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden och innehålla:
 - övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
 - kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
 - kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
 - vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.
- Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Mål för kommunens arbete med krisledning och krisberedskapsplanering

Kommunen ska ha ett väl förberett arbetssätt för att hanterandet av samhällsstörningar och kriser ska bli så effektivt som möjligt. Genom att regelbundet uppdatera sina planer, samt anpassa dessa efter rådande situation och förutsättningar i så väl kommun som omvärld, ska man vara väl förberedd för olika händelser.

Åtgärder inom krisledning och krisberedskapsplanering

- Planen för extraordinära händelser ska uppdateras i den mån att det överensstämmer med rådande förhållanden. Någon större omorganisering och förbättring anses inte vara aktuellt just nu då man inväntar arbete, med regionala överenskommelser och krigsorganiseringen, som kommer att påverka krisledningens struktur och innehåll.
- Kriskommunikationsplanen ska revideras.

- Under mandatperioden ska det påbörjade arbete med trygghetspunkter utvecklas och minst en trygghetspunkt ska iordningsställas helt.
- Planen för POSOM verksamheten skall ses över och rutiner uppdateras till rådande förutsättningar.
- Upprätta en plan för mandatperiodens utbildning och övning gällande krishantering.
- Utveckla rutiner och överenskommelse för en Tjänsteman i beredskap. Under mandatperioden skall även funktionen implementeras och berörda parter ska ha genomfört lämplig utbildning.

Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att (2 kap. 7 § LEH):

1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
3. information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.

- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Mål för kommunens geografiska områdesansvar

Ragunda kommun ska ha ett gott samarbete med berörda aktörer, både före under och efter en kris. Etablerade kanaler och samverkansmöjligheter ska utvecklas, prioriteras och fortgå under normala förhållanden så att samarbetet under en kris kan ske naturligt och verkningsfullt. Kommunens beredskapsfunktioner ska även ha förmåga att hantera händelser som inte är av extraordinär karaktär samt tillgodose behovet av att samordning, sammanställa och förmedla lägesbild och informera allmänheten.

Åtgärder inom geografiskt områdesansvar

- Arbetet med att etablera en Tjänsteman i beredskap, TiB, skall tillgodose behovet av en ISK och uppfyllandet av det geografiska områdesansvaret. Under denna mandatperiod skall både rutiner, överenskommelser och utbildning vara färdigställt så att funktionen kan sättas i drift.
- Vidareutveckla rådande samverkan med andra krisaktörer samt initiera samverkan med aktörer som framkommit under övning och utvärdering (se utvärdering TFÖ2020).
- VMA anläggningarna ska testas 4ggr / år. Ansvaret för att provlarmningen och underhåll utförs ligger på Räddningstjänsten Jämtland.

Utbildning och övning

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid (2 kap. 8 § LEH).

- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Mål för kommunens arbete med utbildning och övning

Utbildning och övning ska ske kontinuerligt för att stärka och förnya den kunskap och kompetens som behövs för en väl fungerande krishantering.

Åtgärder inom utbildning och övning

Upprätta en utbildnings- och övningsplan för denna mandatperiod. Delar som skall hanteras är:

- Kommunstyrelse och krisledningsnämnd – förstå sin roll i krishantering- förstå utmaningarna och arbetsbelastningen med det civila försvaret. Öva dess roll och funktion för att synliggöra eventuella förbättringar som krävs för att deras arbete ska bedrivas korrekt och effektivt.
- Krisgruppen/förvaltningscheferna – Behöver få mer utbildning i de lagar och förordningar som styr deras krisarbete i såväl fred som ofred.
- Förvaltningarna behöver se över och planera för den utbildning och övning som behövs för att respektive verksamhet ska kunna minimera och identifiera sina risker samt hantera dess följder.
- Uppstart av krisledningen skall övas. Övningen skall innefatta delar som berör TiB-funktionens rutiner och funktion. Att kommunalteknisk jourverksamhet skall få grundläggande kunskap och kännedom om det svenska krishanteringssystemet, samt pröva sin egen förmåga och funktion. Krisledningen ska öva sina roller, strategier och funktioner så att dessa ska ske mer naturligt och sitta i ryggraden på denna grupp.
- POSOM skall i egen regi minst en gång under denna mandatperiod öva sin funktion och kompetensutvecklas.
- Rakel övas kontinuerligt internt av berörda funktioner. Extern hantering av Rakel övas veckovis via TiB-funktionen tillsammans med andra krishanteringsaktörer inom länet.
- Användandet av WIS skall ske veckovis så att förvaltningschefer/ställföreträdande och TiB-funktionen har en god vana och förmåga att agera i detta system.

Rapportering

- Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget (2 kap. 9 § LEH).
- Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder (2 kap. 9 § LEH).

- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Rakel).
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Mål för hur kommunen ska rapportera

Målet är att vi ska ha förmåga att ta emot och dela lägesbild med berörda krishanteringsaktörer. För att hanteringen och delning av information skall ske korrekt ska kommunen under denna mandatperiod säkerställa att arbetet med informationssäkerhet delvis är förankrad i samtliga kommunala verksamheter. Arbetet med informationssäkerhet införs inte enbart utifrån detta styrdokument utan hanterandet av information återfinns även i andra lagar och krav.

Åtgärder inom rapportering

- Förmågan och kapaciteten för användandet av Rakel skall utvecklas ytterligare genom att fler enheter ska köpas in till berörda verksamheter och fortsatt kontinuerlig intern och extern övning skall ske.
- Tillsammans med Rakel- och WIS utbildning och regelbunden användning skall både förvaltningschefer och TiB-funktionen utveckla sin, och kommunens, förmåga att sammanställa och dela lägesbild i dessa kanaler.
- Utformning av informationssäkerhetsriktlinjer samt val av klassificeringssystem skall framställas i samverkan med arbetet med GDPR, dokumenthanteringsplanen, diarieföringssystem och övrig filhantering.
- En plan, eller styrdokument, skall framtas där övergripande planering för etableringen av informationssäkerhet redovisas.
- Samtliga kommunala verksamheter berörs av arbetet med informationssäkerhet och skall få grundläggande kunskap om detta.
- Under denna mandatperiod skall samtliga kommunala verksamheter påbörjat sitt arbete i enlighet med informationssäkerhet.